

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

VARNA MOBILNOST
v vzgoji in izobraževanju

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

**ŠESTA NACIONALNA KONFERENCA O TRAJNOSTNI
MOBILNOSTI V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU**

PRILOŽNOSTI ZA RAZVOJ TRAJNOSTNE MOBILNOSTI V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

Laško, 23. 3. 2022

Trajnostna mobilnost v razširjenem programu (RaP) osnovne šole

mag. Nada Nedeljko, Zavod RS za šolstvo
Urška Breznik, OŠ Selnica ob Dravi

Andreas SCHLEICHER, Director for Education and Skills, OECD

Učenje za prihodnost

<https://www.oecd.org/education/2030-project/teaching-and-learning/learning/learning-compass-2030/>

„Ko smo anketirali učence, je 8 do 10 petnajstletnikov dejalo, da jih skrbi za globalno segrevanje, migracije, segrevanje ... Ko pa smo jih vprašali, če imajo moč kaj spremenit, če lahko vplivajo na svetovne probleme, se je odstotek precej znižal.“

„To je temeljni problem, ki se ga moramo lotiti. **Gre za to, da učencem pomagamo razmišljati s svojo glavo in hkrati sodelovati z drugimi.** Ni pomembna količina časa, ki ga učenci preživijo v šoli, pomembna je kakovost.“

Kakšne priložnosti ponuja RaP?

RaP v slovenskem šolskem prostoru

21. stoletje

2022 - poteka poskus posodobitve RaP-a

Naslov poskusa: Uvajanje tujega jezika v obveznem programu in preizkušanje koncepta razširjenega programa v OŠ

Kurikularni dokument : Razširjeni program osnovne šole

- Sklop **Zdravje in varnost**: vzgoja za **trajnostno mobilnost**
- Sklop **Gibanje** (vsak dan gibanje/telesna aktivnost za vse učence)

- deležen mnogih sprememb in posodabljan

- njegovi zametki pred več kot 60 let

- vzgoja za **prometno varnost**

20. stoletje

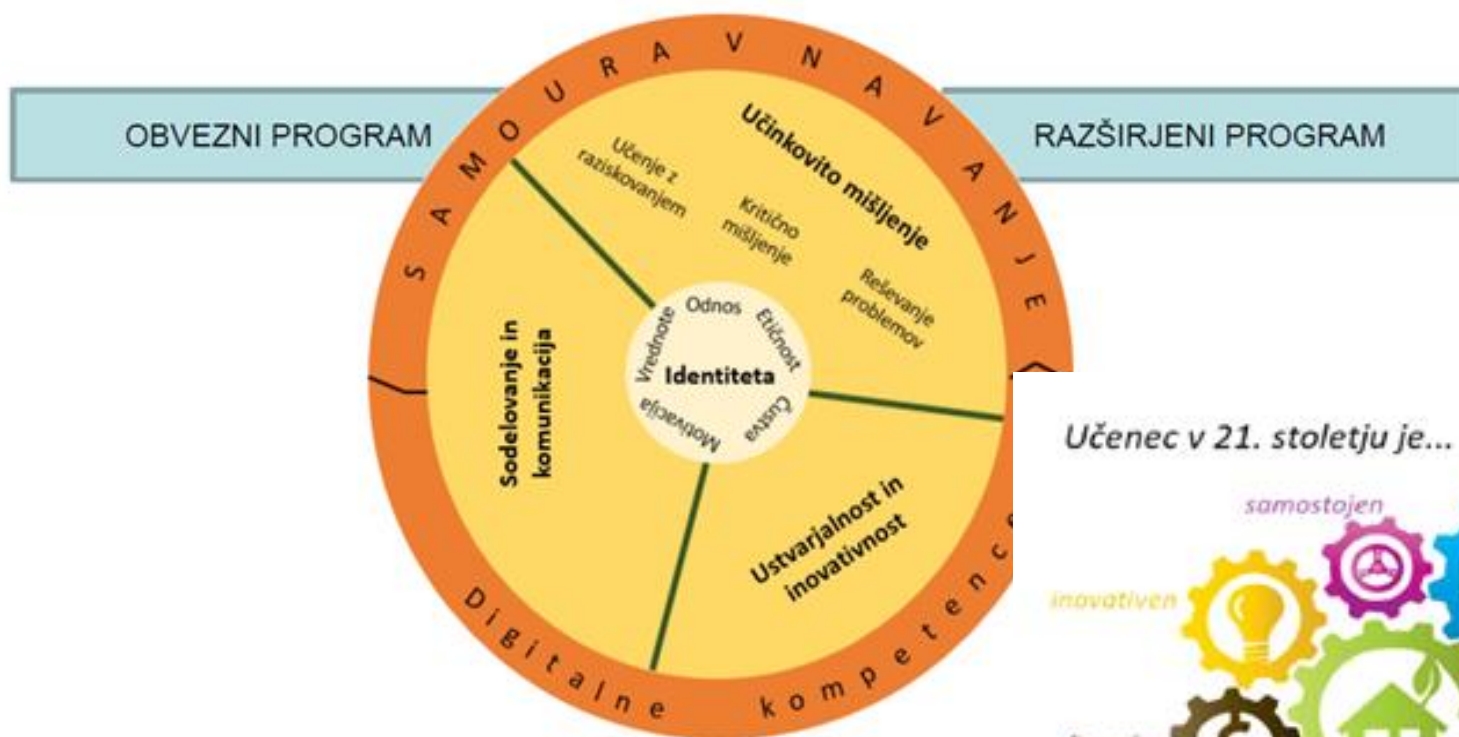
<https://www.mojaobcina.si/vrhnik/novice/>

S posodobljenim RaP šola v 21. stoletju prispeva ...

... da učenci:

- lažje dosegajo cilje obveznega programa OŠ,
- dosegajo lastne, specifične cilje,
- jim je omogočena izbirnost in participacija,
- **razvijajo ustvarjalnost in inovativnost,**
- razvijajo različne interese, spretnosti in znanja;
- razvijajo učne in delovne navade,
- **razvijajo učinkovito in kritično mišljenje,**
- **razvijajo sodelovanje in sodelovalno učenje,**
- **razvijajo digitalne veščine,**
- **kakovostno preživljajo prosti čas ter razvijajo zdrav življenjski slog,**
- se vzgajajo za življenje, za trajnostni razvoj, trajnostno mobilnost.

RaP - priložnosti za razvoj prečnih veščin in povezovanje z obveznim programom OŠ

Prečne veščine: povezovalni element

Učenec v 21. stoletju je...

<https://www.pinterest.com/pin/51932201927815951/>

ATS 2020

ATS STEM

Uresničevanje ciljev trajnostne mobilnosti v RaP

SAMOURAVNAVANJE POSAMEZNIKA (učenca, učitelja)

Moj prvi korak bo ...

**TM posega v vse
pore mojega/našega
življenja**

Jaz sem vzor.

**Kaj lahko jaz
prispevam/naredim
za TM?**

**Kaj bom
spremenil/a pri
sebi?**

**Sem
ambasador TM**

TM v konceptu poskusa RaP

Trajnostna mobilnost

- je koncept, ki spodbuja in **razvija ter krepi veščine za kulturo vedenja** v cestnem prometu, **zdrav način življenja, gibalne in socialne kompetence, odnos do okolja in ekologije** v sodobnem življenju.
- temelji na načelih **upoštevanja potreb in interesov** posameznika, skupine in sledi načelu enakih možnosti.
- spodbuja trajnostni promet z namenom spreminjanja stališč in potovalnih navad vseh udeležencev v prometu kot npr. spodbujanje, da učenci prihajajo v šolo peš, s kolesom, javnim prevozom, kar posledično vpliva na varnost učencev, izboljšuje ravnanje v cestnem prometu, krepi zdravje.
- je pridobivanje in stalno obnavljanje znanja, spretnosti, veščin in vrednot za varno vključevanje v cestni promet

Učenci se za TM opolnomočijo z različnimi dejavnostmi (projekti, problemsko delo, natečaji).

Učitelj preizkuša inovativne/sodobne pedagoške pristope in strategije poučevanja in učenja, usmerjene na posameznega učenca. in ki prispevajo k razvoju

Kakšne priložnosti torej ponuja RaP?

- Poleg kognitivnih v ospredje postavljamo tudi druga razvojna področja, predvsem pa temeljne spretnosti in veščine, ki prečijo udejstvovanje posameznika v najraznovrstnejših življenjskih (prometnih) situacijah.

- Preizkušanje primerov dobre prakse na sodobnih didaktičnih pristopih in pedagoških strategijah, ki prispevajo k razvoju kritičnega mišljenja in reševanja problemov z vidika vzgoje za TM.
- Učencem pomagamo razmišljati s svojo glavo in hkrati sodelovati z drugimi.

Otroški možgani niso
vedro, ki ga moraš napolniti,

ampak ogenj, ki ga
moraš zažetiti.

www.maminamama.si

Varna pot vsepovsod

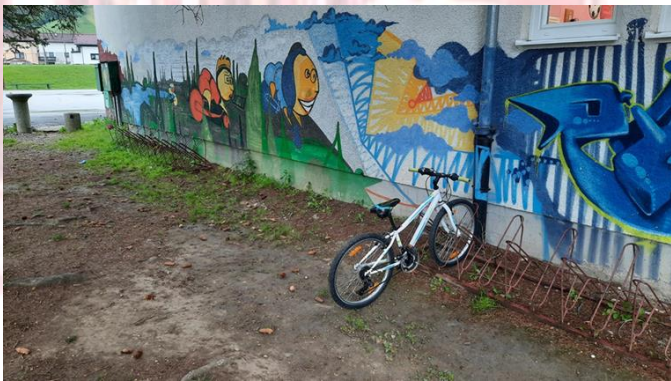
- Sklop A: Gibanje in zdravje za dobro psihično in fizično počutje.
- Izobraževanje o trajnostnem razvoju, trajnostni mobilnosti in preventivnem ravnanju v skrbi za zdravje in varnost.

- Spodbujanje posameznikovih močnih področij (talentiranosti, nadarjenosti).
- Spodbujanje optimalnega učnega okolja.
- Vsebine oblikovane skupaj z učenci in izhajajoč iz njih.
- Sodelovanje z drugimi deležniki.
- Kompetence, spretnosti in veščine 21. stoletja.
- Formativno spremljanje, NA-MA poti, UNESCO.

Raziskujemo, analiziramo

Metode:

- anketni vprašalnik,
- delo na terenu,
- pregled šolske dokumentacije.

Glavne ugotovitve:

- nevarna križišča (1-12),
- premalo pločnikov in kolesarskih poti,
- manjkajoči prometni znaki,
- kolesarjenje po pločniku,
- kolesarska steza (200 m) mnogo prekratka,
- nefunkcionalna šolska kolesarnica,
- dotrajana in nepokrita stojala za kolesa,
- Jabolčna pot.

Ugotovitve o kolesarjenju

Pot v šolo

- 19/66 učencev v šolo občasno prihaja s kolesom.
- prenevarna ali predolga pot (75 %).
- Učitelj športa, učiteljice, ki sodelujejo v projektu Varno na kolesu.

Prostočasno kolesarjenje

- Več kot 80 % učencev.
- Povprečje 25 km na teden.
- Vedo, zakaj je kolesarjenje koristno.

Paziti moram, da ne povozim pešca in da avtomobil zadaj ne povози mene!

Joj, kako hitro vozijo avtomobili!

Pešec prihaja naproti, avtomobil zadaj.

Predlagamo, izboljšujemo TM

- Hoja in kolesarjenje kot trajnosti obliki prevoza v šolo (nujno izboljšanje pogojev → manj prevozov z avtomobili, šolskim kombijem, avtobusom, talne oznake, dodatna prometna signalizacija).
- Posodobiti šolsko dokumentacijo.
- Načrtovati sodobno kolesarnico.
- Kolesarjenje na pločniku.
- Prostočasno kolesarjenje – bike park.
- Dan dejavnosti.
- Omejiti dostop do šole z avtomobili.
- Sodelovanje z lokalno skupnostjo.

Osveščamo

Zakaj čelada DA in telefon NE?

Čelada

- Varuje pred poškodbami.
- Opozarja na kolesarja na cesti.
- Prihrani denar.
- Je simbol kolesarjenja.
- Je del kolesarskega bontona.

Telefon

- Odvrta pozornost.
- Moti udeležence v prometu.
- Vpliva na obnašanje v prometu.
- Padci, poškodbe.
- Spravljen v torbi ali žepu.

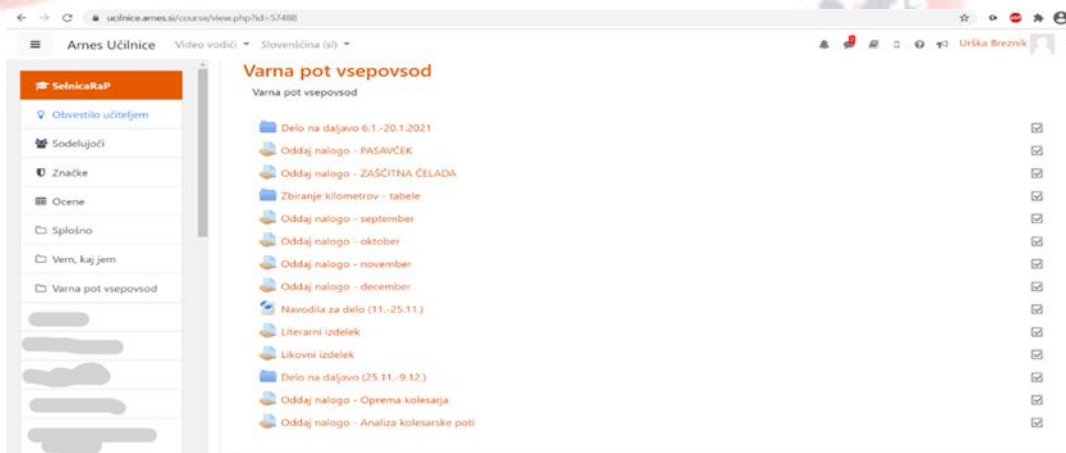
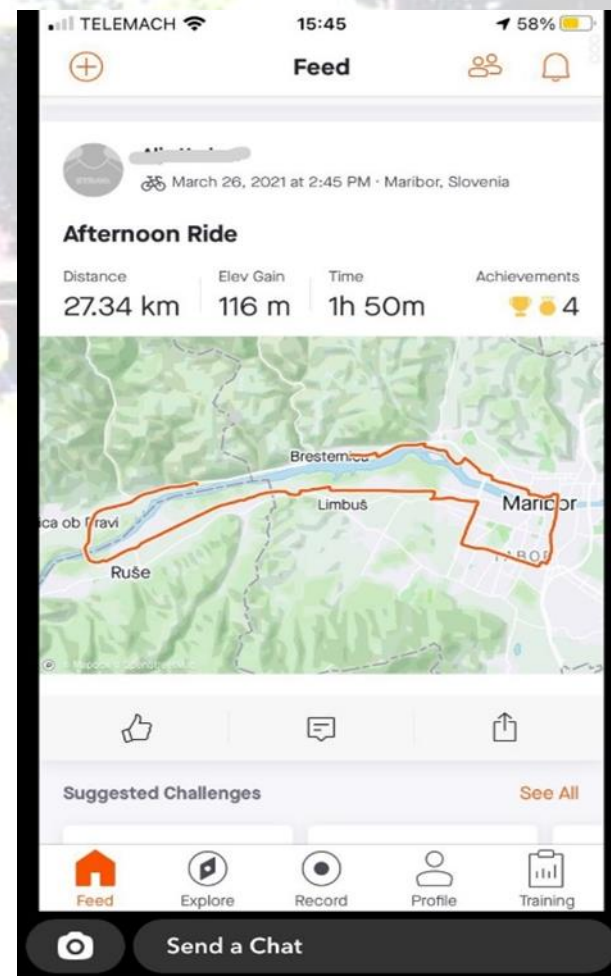
Z upoštevanjem prometnega bontona na kolo brez telefona!

- Ambasadorji evropskega tedna mobilnosti.
- Šolske radijske oddaje.
- RaP TV.
- Sodelovanje v nacionalnih akcijah.

Na glavi čelada naj bo tvoja kolesarska navada!

Skrbimo za zdravje in dobro počutje

Datum/rok	Število vključenih učencev	Število zbranih kilometrov
do 15. 11. 2020	124	27.390
do 15. 3. 2021	91	3.094
do 30. 4. 2021	59	5.040
		Skupaj: 35.524

TM medpredmetno povezujemo

PREDLAGI POTI, PRIMERNE ZA KOLESARJENJE

Selnica ob Dravi je samostojna občina v SV Sloveniji. Istmenska vas leži ob glavni regionalni cesti Maribor-Dravograd.

Ključ svoji majhnosti ponuja veliko - tudi za manj in bolj zahtevne kolesarje.

Učenci OŠ Selnica ob Dravi predlagamo tri primerne poti za prostočasno kolesarjenje v naši občini. Vsaka predstavlja svojevrsten izziv za kolesarja.

Ze lansko leto smo zasnovali tudi Šolsko kolesarsko pot, po kateri se radi zapeljemo s šolski, prijatelji in družino.

I. Kolesarjenje po Jabolčni poti, ki je del Dravske kolesarske poti. Jabolčna pot je edina kolesarska učna pot v Sloveniji, vezana na sadjarško tematiko. Dolga je približno 5 km in lahkotno jo boste med sadovnjaki in polji prevozili v 30 min. Je del lokalne poti in poteka po ravnini.

Na poti lahko:

1. po predhodnem dogovoru raziskujete vsebino Muzeja hidroelektrarne Fala;

2. okužate in kupite sezonsko sadje, sušeno sadje ter izdelke iz sadja in konopije Sadjarstva Grahor;

3. degustirate domače kozje mleko, sir, domači kruh na Vrablju domači družine Šinkovec;

4. v starem kozolcu ogledate zbirko starega orodja in priprav za stiskanje sadja;

5. spoznate šolski učni žebeljak, kjer lahko po dogovoru z učiteljem žebeljarjem spoznate skrivnosti iz sveta Čebel in

6. obišče medena drtalo naših učencev Šolskega;
4. kupite svežo jabolko in jabolčne izdelke v Načrtni KZ Selnica ob Dravi.
- Dodatne ponudbe različno izven šolske poti, v lokalnih okolici na regionalni in lokalnih cestah:
7. ogled pravega volnenih izdelkov iz slovenske volne predjete koren.
8. ogled stare švedske stinke iz 30. let prejšnjega stoletja družine Hladki;
9. ogled kulturnega spomenika iz 15. stoletja - cerkve sv. Anžela Kranjski. Obišče klobučar za počitek in sprostitvev sredi gorila - pot vključuje tudi spomenik;
10. ogled po volnenem sredstvu;
11. ogled cerkve Vituš in spretnost po griškem vrta.
11. ogled najstarejših ohranjenih kleti v Dolenji dolini družine Bansk.
12. ogled cerkve sv. Marije Antohijske,
13. ogled cerkve sv. Vasilja kavani. Goslišk. Benediktin.
14. ogled kulturne prireditve v Hramu kulture v Arnošta Tovornika.
15. ogled obrata Vituš in spretnost po griškem vrta.

Soustrvarjamo razredni pouk

ŠESTA NACIONALNA Slovenije za šolstvo
 KONFERENCA O TRAJNOSTNI
 MOBILNOSTI V VZGOJILIN

www.zrss.si

Učenec v 21. stoletju

Kritično vrednoti.

Spreminja.

Timsko sodeluje.

Išče priložnosti.

Osvešča.

Rešuje probleme.

Pomaga drugim.

Išče možnosti napredka.

Usmerjen k cilju.

Motiviran.

Zbira dokaze, predlaga rešitve.

Aktivno preživlja prosti čas.

Skrbi za svojo varnost in varnost drugih.

Deli znanje.

Predlaga aktivnosti, daje pobude.

Upravlja IKT.

Prevzema odgovornost.

Načrtuje, raziskuje, zapisuje, analizira, predstavlja.

- Medpredmetno in medprojektno sodelovanje.
- Timsko delo.
- Spodbujanje močnih področij.
- Spodbujanje inovativnosti, kreativnosti in podjetnosti.
- Sodelovanje z drugimi deležniki.

Zakaj RaP + trajnostna mobilnost?

- Motivacija.
- Spodbudno učno okolje.
- Kompetence, spretnosti in veščine 21. stoletja.

Spoznavanje drug drugega

Medsebojno sodelovanje

Razvijanje kakovostnih medsebojnih odnosov

Učenec razmišlja s svojo glavo in sodeluje z drugimi.